

Sankta Clara kapellruin

56.1582, 15.4028

Historien om Sankta Clara kapell kan sägas börja med adelsmannen Ture Turesson Bielke som på 1400-talet ägde stora delar av Kalmar län och Blekinge län. Han var alltså mycket rik och lånade ut pengar till folk. Eftersom detta var förbjudet för privatpersoner och något som endast kyrkan hade rätt att göra, dömdes han av en kyrklig domstol att bygga ett kapell till Guds ära och dessutom ålagd att göra en pilgrimsfärd.

Någon pilgrimsfärd hade han inte tid att göra. Det fanns de som livnärde sig på att mot ersättning vallfärda åt andra, men på Torkö lät han bygga ett kapell och ett litet härbärke, som han sedan lämnade över till Franciskanerorden.

1467 hittade munkarna en marmorliknande sten på Torkö, som de tyckte liknade Sankta Clara, franciskanernas kvinnliga helgon. Detta fynd ansåg man gjorde Torkö till en mycket helig plats, och man ansökte därför om att få bygga ett kloster på platsen, något som påven i Rom samtyckte till.

När Ture Turesson Bjelke 1489 låg på sin dödsbädd testamenterade han hela Torkö till franciskanerorden.

När den danske kungen Hans också gav tillstånd till att bygga ett kloster, skänkte han också ön Helgö till klostret, mot att munkarna levererade en tunna saltad torsk om året till Sölvesborgs slott.

Vid reformationen i Danmark 1536 stängdes alla kloster, och när klostret på Torkö revs återanvändes en del av stenarna vid slottsbygget av Johannishus. Men kapellet fick stå kvar.

Under 1700-talets senare hälft användes delar av kapellet bland annat som svinstia och brännvinsbränneri.

Vid tiden för första världskriget gavs tillstånd till rivning av ruinen till manshöjd, eftersom det fanns stor rasrisk.

Hösten 1925 vidtogs åtgärder för att bevara ruinen till en kostnad av 150 kronor, men idag finns inte mycket kvar av kapellet.

På Helgö norr om Torkö finns en helig källa, där vattnet aldrig fryser, och det sägs att munkarna byggde en hemlig gång från Torkö till Helgö.

På Blekinge museum finns en sköld till en korkåpa, en så kallad clipeus. Den hade på olika vägar funnit vägen till Eringsboda kyrka, och man antar att korkåpan, som säkert varit mycket dyrbar, kommit från klostret på Torkö och varit en gåva från Ture Turesson Bielke och hans hustru. Korkåpan är tillverkad i Flandern på 1400-talet och är försett med en bild av Jesus, Gud fader och jungfru Maria, broderade med guldtråd och silke i blått, rött och gult.

Källor:

Webb: kringla.nu

Webb: [Riksantikvarieämbetets bebyggelseregister](#).